

Daha Kapsayıcı Bir Küresel Ekonomiye Desteklemede İşletmelerin Rolü

Christine Lagarde, Kapsayıcı Kapitalizm Konferansı Açılış Konuşması
New York, 10 Ekim 2016

Sevgi Eda TUZCU (Çeviren)¹

Önsöz

2015 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu'ndan Ali Koç'un “*Eşitsizliği gidermek için kapitalizmin ortadan kalması gerek*”² sözleri uzun tartışmalar yarattı. Daha sonra bu cümlesine ilişkin verdiği bir röportajda kapitalizmin, rekabet ve girişimcilik sayesinde hayatımıza pek çok nimet kattığını ancak bazı yanlışlarının da olduğunu ve bunların düzeltilmesi gerektiğini belirtti³. Aslında kapitalizme bu bakış açısı yeni değil. Adam Smith, bir işverenin kendisine yetecek olandan fazla kazanması halinde, bu fazlayı yeni çalışanlar istihdam etmekte kullanacağını, böylece daha çok mal ve hizmet üretileceğini ve ulusun zenginliğinin artacağını ifade eder. İstihdamın artmasının ve emek gücünün ödüllendirilmesinin ekonominin büyümesi için bir şart olduğunu; aksi durumun ise bir ulusun zenginlik ve refahında gerilemenin göstergesi olacağını söyler (Smith, 2006: 66, 69).

Lady Lynn de Rothschild önderliğinde kurulan ve 2014'te düzenledikleri konferans ile kapsayıcı kapitalizm kavramını ortaya atan bir koalisyon da tam olarak bunu ifade etmektedir: Kapitalizmi “*daba hakkaniyetli, sürdürülebilir ve kapsayıcı*” hale getirmeyi amaçlamakta, bir başka deyişle sisteme ilişkin kaybolan güveni tazelemeyi istemekte ve Smith tarafından ifade edildiği gibi “gerilememek için” emeğin de sürece dahil edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. IMF Başkanı Lagarde'ın da 2016 yılındaki kapsayıcı kapitalizm konferansında yaptığı ve tam metni aşağıda verilen konuşmasında belirttiği gibi, kapitalizmin sadece %1'lik kesim için değil, geri kalan %99 için de var olması için çaba sarf edilmelidir.

Kapsayıcı ya da zaman zaman bahsedildiği şekliyle paylaşımcı kapitalizm, Lagarde'ın da belirttiği gibi bir tezat olarak değerlendirilmeye çok uygun. Çünkü her ne kadar asıl amacın toplumdaki her kesimi sürece dahil edebilmek olduğunu söylese de, esnek ve uzaktan çalışma, gig-ekonomi gibi önerilerin emeklilik, sürekli ve düzenli gelir, sosyal sigorta gibi haklardan uzak oluşu

---

¹Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, İşletme Bölümü, Dr.

stuzcu@politics.ankara.edu.tr

²http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/ekonomi/418827/Ali_Koc_Kapitalizmin_ortadan_kalkmasi_gerek.html (Erişim Tarihi: 28.12.2016)

³<http://odatv.com/kapitalizmi-neden-elistirdigini-anlatti-1001161200.html> (Erişim Tarihi: 05.01.2017)

oldukça dikkat çekici. Lagarde’ın son kapsayıcı kapitalizm konferansında yaptığı açılış konuşmasını bu açılardan da ele alınması için aşağıda sunuyorum.

Daha Kapsayıcı Bir Küresel Ekonomiye Desteklemede İşletmelerin Rolü

Christine Lagarde, Kapsayıcı Kapitalizm Konferansı

New York, 10 Ekim 2016

Giriş

Tünaydın. John Micklethwait, nazik takdiminiz için teşekkür ederim. Kapsayıcı Kapitalizm Konferansında bir kez daha yer almaktan ve bu denli saygıdeğer bir toplulukta olmaktan memnuniyet duyuyorum.

Henry Ford bir keresinde “*Bir araya gelmek başlangıç. Bir arada kalmak ilerleme, birlikte çalışmak ise başarıdır.*” demişti. Aynı şekilde, Lady Lynn de Rothschild ve koalisyonun [*Kapsayıcı Kapitalizm Koalisyonu*], bir araya gelmek, bir arada kalmak ve bir arada çalışmak yönündeki çabaları, kapsayıcı kapitalizmin çok önemli olan gündemini ön plana çıkarmaktadır. Vizyonunuzu ve zorlukları yenme gücünüzü takdir ediyorum.

Geçen hafta IMF, 189 üye ülke ile birlikte yıllık toplantısını gerçekleştirdi. Bu toplantının ana konusu küresel ekonominin durumuydu. Her ne kadar genel görünüm durgun olsa da, ruh hali olumlu.

Uzun süreli bir düşük büyüme dönemine sıkışıp kalmış durumdayız: 2016, küresel ekonomideki büyümenin peş peşe uzun dönemli ortalamasının altında seyrettiği beşinci yıldır. Çok fazla insan kendini geride bırakılmış hissetmekte ve ekonominin gerçekten kendileri için çalışıp çalışmadığını sorgulamaktadır. Özellikle bazı gelişmiş ekonomilerde, ekonominin dışı açıklığını tehdit eden popülist bir düşünce artmaya başlamıştır.

Gerçek şu ki, ekonomik büyüme, uzun zamandır çok düşük ve çok az kişiye erişebiliyor. Bu nedenle, bir dönüm noktasıyla karşı karşıyayız ve küreselleşmenin “herkes için” işe yaramasını sağlayacak nihai kararlar almak zorundayız.

Bu durum; parasal, mali ve yapısal tüm politika araçlarının, talebi arttırmak, verimliliği yükseltmek ve ticareti canlandırmak için kullanılmasını gerektirmektedir. Ayrıca, sosyal güvenlik ağlarına yatırım yapılması, teknolojik değişmeden olumsuz yönde etkilenenlerin desteklenmesi ve eğitim kilit bir rol oynamaktadır. Politika yapımcılar, büyük zorlu bir görev ile karşı karşıyalar ve bunu tek başına başaramazlar.

İş ve büyüme yaratan herkesin elinden geleni yapmasına ihtiyacımız var. Burada elbette ki işletmelerden bahsediyorum.

Nihayetinde, işletmeler daha kapsayıcı bir toplumdaki fayda sağlayacaklardır, çünkü kapsayıcılık daha sürekli bir büyümeyi ve daha büyük bir refah düzeyini beraberinde getirmektedir. İşletmelerin kapsayıcılığı desteklemede özel yeri olduğuna da ayrıca inanıyorum.

Bazıları, “kapsayıcı kapitalizm” terimine kuşkuyla yaklaşıyorlar. Bunu bir tezat olarak görenler veya işletmelerin daha çok müşteri çekip karlarını arttırabilmek için kullandıkları bir halka ilişkiler yöntemi olarak değerlendirenler var. Bazıları ise kapsayıcı kapitalizmi, serbest piyasa prensiplerinden tehlikeli bir sapma olarak adlandırıyor.

Bu düşüncelere cevap vermek için kapsayıcılığı ve sürekli büyümeyi madalyonun iki yüzü haline getirmeliyiz – biri olmadan diğerini elde edemeyiz.

Bu çerçevede, liderlik, çalışanlar ve yenilikçilik olmak üzere, işletmelere düşen üç temel rolü ele alacağım.

1. Liderler

İlk olarak, işletme liderleri kapsayıcılığı nasıl destekleyebilirler?

Elbette ki, işletmelerin kapsayıcılık konusundaki liderliğine ilişkin uzun bir geçmiş söz konusu. Örneğin, Andrew Carnegie ve John D. Rockefeller gibi öncülerin yardımsever özverilerini düşünün. 19.yy’da Avrupa’da kurulan endüstriyel kasabaların mimarisini aklınıza getirin, hepsi kapsayıcılık ruhunu göstermiştir.

Öte yandan, son yıllarda, “kalan yüzde 99”un sırtından kendi refahını yükseltmiş olarak görülen ve “yüzde birlik” olarak adlandırılan “elitlere” karşı yoğun bir kamusal öfkenin büyüdüğüne tanık olmaktadır. Özellikle, küresel finansal krizden sonra, pek çok işletme yöneticisi gereksiz riskler alma, etik dışı davranma ve girişimin meyvelerini paylaşmama suçlamalarıyla karşı karşıya kalmaktadır.

Toplam etki, kamuoyunun büyük işletmelere güveninin erozyona uğraması şeklinde kendini göstermektedir. Yakın zamandaki bir Gallup⁴ anketi, ABD’li büyük şirketlere duyulan güvenin son on yıldır %18 düzeyine saplanıp kaldığını göstermektedir. Bankalara duyulan güven ise on yıl önceki %49 düzeyinden, bugün %27 düzeyine inmiştir.

Sıklıkla söylendiği gibi güven “*yürüyerek gelir ama at sırtında gider*”. Önümüzdeki yıllarda güvenin kazanılmasının çok daha kritik hale geleceği görülüyor. Deloitte’un yaptığı son anket, milenyum kuşağının yarısından

---

⁴A.B.D. merkezli bir araştırma ve danışmanlık şirketi (ç.n.).

fazlasının, bir organizasyonun yönetim standartlarından kuşku duymaları halinde, orada çalışmayacağını gösteriyor.

İki sene önce Londra'da düzenlenen kapsayıcı kapitalizmin açılış konferansında söz aldığımda, kurumsal davranış ve kültürün iyileştirilmesi ihtiyacından da bahsetmiştim. Konuşmamın temel noktalarından biri, liderlerin örgüt değerleri hakkında en az şirket değerinin hesaplanması konusunda oldukları kadar ciddi ve örgüt kültürü konusunda şirket sermayesi konusunda oldukları kadar hırslı olmalarının gerekliliği idi.

Gerçekten de, yasal düzenlemelerin yanı sıra, liderlerin kendilerinin de etik dışı davranışlarla mücadele konusunda ellerini taşın altına koymaları gerekmektedir. Bir bakıma, bu bir sorumluluk meseledir. Ne de olsa işler yolunda gitmediğinde sorumlu tutulacak kişiler tepe yöneticileri olacaktır. Aynı zamanda, etkililikle de ilgilidir. Çalışmalar, banka yöneticilerinin davranışlarıyla iyi örnek olmaları halinde banka içi etik değerlerin yerleşmesinin daha olası olduğunu göstermektedir.

İşletmelerde ücretlerin ödenmesi sırasında da sorumlu davranılması hayati bir önem taşımaktadır. IMF'nin bir çalışması, bir bankadaki tepe yöneticilerin aldığı ücret *düzeyinin* bankanın risk alma davranışı ile ilgili olmamasına karşın, ücretlerin *yapısının* doğrudan ilişkili olduğunu göstermiştir. Ücretlerin kısa dönem yerine uzun dönem performansa bağlanması halinde, üstlenilen risk azaltılabilecektir.

Ücret yapısının değiştirilmesi ile sağlanan risk azaltımının yanı sıra güveni tesis etmenin bir diğer temel ögesi de vergi kaçırmanın kökünün kazınmasıdır. Panama veya Bahama Belgeleri'ni inceleyen sıradan bir göz bile, vergiden kaçınma yolundaki çabaların yalnızca güveni sarsmakla kalmayıp, toplumun hak ettiğini bulamamasına da neden olduğunu görebilir.

Panama Belgeleri'nde anlatılan hesapların, hem karmaşık planlamalar yardımıyla yasal yollarla hem de vergi kaçırma gibi yasal olmayan yollarla ne kadarlık bir vergi geliri kaybına neden olduğuna dair güvenilir bir tahmin mevcut değildir. Yine de her iki yöntemin de hayli kullanıldığı ortadadır. Ortaya çıkan bu gelir kayıpları, toplum için eğitim, sağlık ve çevre gibi büyüme destekleyici yatırımlar bağlamında kaçırılmış fırsatlar anlamına gelmektedir. Etkin ve adil bir vergi sistemi, yatırım döngüsünün temel bir parçasıdır.

Daha açık olmak gerekirse, pek çok ülkede, özel sektör, kamu sektöründeki yolsuzluk ile mücadelede bütünleyici bir rol oynayabilir. Sonuçta, kamudaki bir memurun aldığı her rüşvet, özel kesim tarafından ödenmiş rüşvettir. İşletmeler, kendilerini bu denklemden çıkartarak, hem kendi ülkelerinde hem de yurt dışındaki kamu çalışanlarındaki yozlaşmış davranışlarının temizlenmesine katkıda bulunabilirler. Yolsuzlukla mücadele,

dünyanın pek çok yerinde görülen yoksulluk ve yoğun eşitsizlikle süregiden savaş için çok önemlidir.

Diğer tarafta ise, sadece yanlış engellemek değil aynı zamanda toplumsal değişime pozitif bir katkıda bulunmak isteyenler de daha önce bahsettiğim yardımseverlik davranışından etkilenmektedirler. Kaçınılmaz bir şekilde, bu biraz da halkla ilişkileri içermektedir. Şüphesiz, şanslı olmayan kişilerle refahı paylaşmak aynı zamanda bir sorumluluk meselesidir.

Liderlik seviyesinde, Gates Foundation'un kurduğu The Giving Pledge⁵, bu konuya mükemmel bir örnek teşkil etmektedir. 2010'dan bu yana, bilgi teknolojilerinden, eğitime ve sağlığa kadar pek çok alandan 139 yüksek gelirli kişi 365 milyar dolardan fazla bir parayı vadedmiştir. Pek çok işletme de çalışanlarının hayırseverlik amacıyla bağışta bulunmasını desteklemektedir. Böylelikle, ihtiyacı olanlara yardım sağlanmış, güven yeniden inşa edilmiş ve işletmeler de kendi çalışanlarına yatırım yapmış olur.

Bu durum, sözü işletmelerin kapsayıcılığı teşvikteki ikinci temel rolüne, yani çalışanlara, getiriyor.

2. Çalışanlar

Bir işletmenin iş yaratma ve sürdürme potansiyeli, pek çok insanın kendisini iş gücü piyasası dışında bulduğu anlarda özellikle kritik hale gelmektedir. Bazı gelişmiş ülkelerdeki artan iş fırsatlarına karşın, ILO tahminlerine göre 2016 yılındaki toplam küresel işsizlik 199,4 milyona ulaşmıştır, gelecek yıl bu rakamın 200 milyonun üzerine çıkması beklenmektedir.

Bu güçlük her yerde; bölgesel, sektörel, cinsiyet ve yaşa bağlı ayrımlar gözetmiyor. Burada kadınlar ve gençler olmak üzere iki spesifik grubu vurgulamak isterim.

Üzücü olan şu ki, kadınlar erkekler ile kıyaslandığında hem işsiz kalmakta hem de daha az ücret almaktadır. Oysaki IMF ve diğerlerinin çalışması, kadınları güçlendirmenin pek çok makroekonomik faydası olduğunu ortaya koymuştur.

Cinsiyet farkını daraltmak, ekonomik büyümeyi ve çeşitliliği olumlu yönde etkilemektedir. Bu durum, gelir adaletsizliğini azaltmak ile de ilgilidir. Ayrıca asıl sonucu da desteklemektedir: IMF çalışanlarının bir makalesi, yönetim

---

⁵The Giving Pledge, toplumdaki en önemli sorunları çözebilmek için dünyanın en zengin birey ve ailelerini bir araya getirmeyi amaçlayan ve bu kişilerin varlıklarının yarısından fazlasını yaşarken veya vasiyetnamelerinde hayırseverlik amacıyla kullanılmasını vadettikleri bir platformdur. Burada kişiler, kendi belirledikleri ve “varlıklarının çoğunluğu kapsayan” bir tutarı hayırseverlik için kullanacaklarına dair bir söz vermektedir. Bu söz, yalnızca ahlaki bakımdan bağlayıcıdır, hukuki bir yaptırımı yoktur (bkz: <https://givingpledge.org/faq.aspx>) (ç.n.).

kuruluna bir kadının eklenmesi halinde aktif varlığın 8 ila 13 baz puan arttığını göstermiştir.

IMF olarak biz, cinsiyet eşitsizliği konusundaki politika tavsiyelerimizi pek çok ülkeden yetkililerle ve kimi zaman Mısır'la olduğu gibi yeni programlarımızda ele alıyoruz. Öyleyse, savunanlar ve çalışanlar olarak size ne söyleyebilirim?

Savunanlar olarak, mantıklı kamu politikaları için sizin desteğinizi bekliyoruz. Gelişmekte olan ve yükselen ülkelerde, bu destek kız çocuklarının eğitimi, finans piyasalarına daha çok erişim ve altyapıyı güçlendirmeyi içermektedir. Gelişmiş ülkelerde ise, ikincil gelir sağlayanların vergiden kaçınmalarının önlenmesi, yüksek kalitede ve makul fiyatlı çocuk bakımının ve ebeveynler için ücretli iznin sağlanması şeklinde olabilir. Kadınların ekonomiye katılımlarının önündeki yasal engellerin kaldırılması ise – ki şaşırtıcı biçimde bu engeller ülkelerin %90'ında bulunmaktadır - yine ayrı bir önem taşımaktadır.

İyi haber ise, çalışanlar olarak, kadınları güçlendirmek için elinizde dikkate değer bir faaliyet alanı bulunmaktadır. Esnek çalışmaya yönelik destekleyici bir tutum ve analık izni, daha çok kadının aile ve işi bir arada sürdürmesine yardımcı olabilir. Çocuk bakımına ilişkin düzenlemelerin kolaylaştırılması da aynı şekilde. Kadın rol modeller tarafından danışmanlık ve koçluk yapılması da, kadınların ayağa kalkmasına yardımcı olacaktır.

Kadınların yanı sıra, aynı şekilde gençlere de odaklanmamız gerekmektedir. Ne yazık ki, 2016 yılında gençler arasındaki işsizliğin dünya çapında 500.000 artarak toplam 71 milyona ulaşması beklenmektedir.

Bildiğiniz gibi, genç işsizliği musibeti ile uğraşmak yoğun çaba gerektirmektedir. Ben burada yalnızca bir tanesine değineceğim: Beceri geliştirme.

Gençlerin refaha ulaşması için yapılan yardımın en temel parçası, küresel ve hızla değişen dünya ekonomisinin gerektirdiği doğru becerilere sahip olmalarını sağlamaktır. Oysaki gençlerin ihtiyaç duydukları şeylerle becerileri arasında sıklıkla bir kopukluk söz konusu olmaktadır.

Dünya Ekonomik Forumu, örneğin, gençlerin beşeri sermaye potansiyelinin ortalamada yalnızca üçte ikisinin değerlendirilebildiğini bulmuştur. McKinsey'nin sunduğu bir başka rapor ise hem gençlerin hem de işverenlerin bir noktada anlaştıklarını ortaya koyuyor: Her ikisinin de büyük bir çoğunluğu, yeni mezunların giriş düzeyindeki işlere uygun olup olmadığından kuşku duyuyor. Rapora göre, eğitimcilerle daha iyi işbirliği yapılarak, çalışanlar için büyük fark yaratmak mümkün.

IMF'nin devam eden gözetimi ve üyelerimiz ile birlikte yaptığı analitik çalışmalarının bir parçası olarak, IMF bu gibi sorunlara değinmektedir. Örneğin ABD'de IMF, sanayi ve yüksek eğitim kurumları işbirliğinin genişletilmesini de içermek üzere mesleki eğitime ağırlık verilmesi konusunda çağrı yapmaktadır. Kapsayıcılığı desteklemek konusundaki ana unsurlardan bir başkası olan federal asgari ücretlerin arttırılmasına yönelik çağrımız da bulunmaktadır.

Kendisini dışlanmış hissedenlerdeki potansiyeli açığa çıkarmak için yapılacak temel şeylerden biri, dijital çağda gelişebilmeleri için onları daha iyi hazırlamak ve değişen çalışma dünyasına ayak uydurmalarına yardımcı olmaktır. Eski bir Çin atasözünden örnek vermek gerekirse, “*Değişim rüzgârları estiğinde, kimileri duvarlar örer, kimileri ise yel değirmenleri inşa eder.*”

3. Yenilikçiler

Böylelikle işletmeler için bahsettiğim üçüncü temel role geliyoruz: Kapsayıcılığı teknolojik yenilik ile teşvik etmek.

Teknoloji ve kapsayıcılık arasındaki ilişki, ateşli bir tartışmanın konusudur. Bazı çalışmalar, robotların insanlara yapılan ödemeleri azaltacağını, hatta onların işlerini ellerinden alacağını söyleyerek teknolojik yeniliklerin eşitsizliği arttıracığını iddia etmektedir.

Bu endişeler aslında yeni değil. 19.yy'da Fransa'daki Canuts isyanı ve Sanayi Devrimi'ne karşı Britanya'daki Luddite direnişi bunun bir kanıtıdır. Bugünlerde ise, yeni teknolojiler hakkında endişelenen insanlar, sıklıkla geçmişte kaldıklarına dair eleştiriler duymaktadır. Bu, aslında adil değil. Bu gibi endişeleri, örneğin becerilerin geliştirilmesini sağlayarak ya da sosyal güvenlik ağlarına yatırım yaparak, ciddiye almak gerekmektedir.

Öte yandan, teknolojik yeniliklerin pozitif tarafını da takdir etmemiz gerekir. Eğer doğru yönlendirilirse, teknolojinin insanların ekonomiye katılmaları için daha fazla fırsat yaratarak ve getirilerden daha fazla istifade etmesini sağlayarak kapsayıcılığı destekleme potansiyeli bulunmaktadır. Örneğin, “uygulama geliştirme” veya “gig-economy”⁶ kavramlarını düşünün. Her ne kadar kursosuz olmasa da, geleneksel iş yapısı içinde yer alma zorunluluğunu ortadan kaldırmakta, milyonlarca birey için yeni iş imkânları yaratmakta ve potansiyellerini açığa çıkarmalarını sağlamaktadır.

IMF ve benim açımdan, büyük umutlar sunan bir diğer teknolojik değişim finansal kapsayıcılık konusundadır. Finansal hizmetlere erişimin artması, hiç kuşkusuz, ekonomik büyümeyi destekleyecektir. Bu, bir klişe değildir.

---

⁶Gig-economy, dijitalleşme ve teknolojik gelişmenin bir sonucu olarak ortaya çıkan bir serbest çalışma yoludur. Buna göre, işletmeler geleneksel sözleşmeli personel yerine bağımsız kişiler ile geçici iş ilişkileri kurmaktadır. Gig-economy uygulamalarına örnek olarak Airbnb ve Uber sıklıkla verilmektedir (ç.n.).

IMF'nin finansal kapsayıcılığa ilişkin küresel veri tabanı olan Finansal Erişim Anketi de dahil olmak üzere ampirik kanıtlara dayanmaktadır.

Hindistan'dan Peru'ya 60'tan fazla ülke, finansal kapsayıcılığı arttırmak için stratejik planlar geliştirmektedir. Ancak, her ne kadar hükümetler tüketici koruma kanunları ve finansal eğitim ile destekleyici bir ortam yaratsa da, sonuçta teknolojiyi doğru yönlendirmesi gereken özel sektördür.

Çarpıcı bir potansiyeli olan bir yenilik kanalı dijital finanstır. Örneğin Sahra altı Afrika'nın büyük bir kısmında, telefonda bankacılık hizmeti almak en yakın kasabaya gitmekten çok daha kolaydır. Bölgedeki 15 ülkede, mobil hesapların sayısı, ticari bankalardaki mevduat hesaplarının sayısından fazladır. Kenya'da mobil ödeme hizmeti veren M-PESA, mobil bankacılığın tanınmış bir önderidir. Özel bir telekomünikasyon sağlayıcısı üzerinden çalışan şirket, geleneksel bankalardan bağımsız olarak ülke çapında kapsama hizmeti sunmaktadır. Bonus olarak ise, kadınların finansal hizmetlere ulaşımını arttırmaya yardımcı olmaktadır.

Finansal hizmetlerin genişletilmesi, aynı zamanda tüketicilerin durumlarına uygun ürünlerin sunulmasını da gerektirmektedir. Örneğin, Meksika'da büyük bir perakende şirketi, 2012 yılında bankacılık hizmetleri dışında kalan kesime hitap etmeyi hedefleyen bir banka kurdu. Bu banka, ana şirketin verilerini inceleyerek, genellikle bir hesap açmak için gerekenden daha az belge istemeyi başardı. Binlerce kişi burada banka hesabı açtı; araştırmalar, işgücüne katılımın ve gelir seviyesinin de arttığını gösterdi.

Şili'de ise, süper market zincirleri banka hesabı olmayan müşteriler için aşamalı olarak bir kredi geçmişi oluşturmaya başladılar. Öncelikle, küçük miktarda ürün değişim hizmeti verirken, sonradan geri ödemeleri temel alacak şekilde genişlettiler. Böylelikle, krediye erişim aşamalı olarak arttı.

Bunlar, finansal güçlendirme üzerine yalnızca birkaç örnekten ibaret. Bu ve başka şekillerde yenilik ve kapsayıcılık ele ele sürebilecektir.

Sonuç

Sonuç olarak, dünya ekonomisini “yeni vasat” olarak tanımladığım düzeyden kurtarabilmek için büyümeyi artırma ve kapsayıcılığı destekleme çabaları kritik ve tamamlayıcı önceliklerdir. Daha güçlü politikaların yanı sıra, işletmelerin de rolü yadsınamaz. Girişimler, daha büyük kapsayıcılıktan sadece faydalanmakla kalmayıp liderlik, çalışanlar ve yenilik konularında bu kapsayıcılığa destek de sağlamaktadır.

Kapsayıcı kapitalizmdeki bir sonraki adım ise kararlı önlemler almaktır; sadece sözler değil eyleme geçmek gerekli. Artık top sizde.

Konuşmama Başkan Woodrow Wilson'ın sözleri ile son vermek istiyorum:

“Siz burada sadece hayatınızı kazanmak için bulunmuyorsunuz. Siz burada dünyayı daha büyük bir vizyon ile, daha ince bir umut ve başarı ruhu ile daha rahat yaşanabilir bir hale getirmek için bulunuyorsunuz. Dünyayı zenginleştirmek için buradasınız ve eğer vazifenizi unutursanız kendinizi yoksullaştırırsınız.”

Teşekkür ederim.

Kaynakça

Smith, A. (2006-[1776]). *Milletlerin Zenginliđi*, Çev. Derin, H., Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/ekonomi/418827//Ali_Koc_Kapitalizmin_ortadan_kalkmasi_gerek.html (Erişim Tarihi: 28.12.2016)

<https://givingpledge.org/faq.aspx> (Erişim Tarihi: 28.12.2016)

<http://odatv.com/kapitalizmi-neden-destirdigini-anlatti-1001161200.html> (Erişim Tarihi: 05.01.2017)